

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก

ด้วยข้าพเจ้า นางสาว ทิพย์วรรณ หลวงวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร “แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline)” วันที่ ๑๘ พ.ค. ๖๘ เป็นเวลา ๑ วัน ณ ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ด้านดิจิทัล Thailand Digital Government Academy

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

ข้อมูลเปิดภาครัฐ คือข้อมูลที่รัฐจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายให้ใช้ได้อย่างเสรี ไม่จำกัดวัตถุประสงค์และไม่เสียค่าใช้จ่าย การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ คือการนำข้อมูลคุณภาพไปเผยแพร่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อคนทุกกลุ่ม เช่น ภาครัฐ จะทำให้เกิดธรรมาภิบาล ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน การวางแผนเชิงนโยบายบูรณาการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน และปรับปรุงการให้บริการสาธารณะ ภาคเอกชน สามารถนำข้อมูลไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรือนวัตกรรม เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศไทย ภาคประชาชนเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น และนำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

ประเภทของข้อมูลแบ่งเป็น ๕ ประเภท ข้อมูลขนาดใหญ่ ข้อมูลเปิด ข้อมูลภาครัฐ ข้อมูลเปิดภาครัฐ และชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กัน คือ ข้อมูลขนาดใหญ่(Big Data) คือ คลังข้อมูลขนาดใหญ่จากทุกแหล่งทุกรูปแบบ ซึ่งหนึ่งในข้อมูลขนาดใหญ่ จะมีข้อมูลเปิด และข้อมูลภาครัฐอยู่ด้วย ข้อมูลเปิด หมายถึง ข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี ข้อมูลภาครัฐ คือ ข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนของข้อมูลเปิดกับข้อมูลภาครัฐมีความสัมพันธ์กัน เรียกว่า ข้อมูลเปิดภาครัฐ ซึ่งหมายถึง ข้อมูลเปิดที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะได้ และเมื่อแตกย่อยลงไปจะพบว่า มีข้อมูลประเภทชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงอยู่ในข้อมูลเปิดภาครัฐด้วย ขณะเดียวกันชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงก็สามารถอยู่ในชุดข้อมูลใหญ่ ข้อมูลเปิด และข้อมูลภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน โดยชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง จะถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ทั้งผู้ให้ข้อมูลและผู้นำข้อมูลไปใช้ ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงต้องเป็นข้อมูลที่ตรงความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างแท้จริงและสามารถนำไปใช้ต่อได้อย่างกว้างขวาง

หลักในการเตรียมการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ต้องพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ และประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูล การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ ควรพิจารณาให้เป็นไปตามคุณลักษณะของข้อมูลเปิด ๑๐ ประการ ได้แก่ ๑. สมบูรณ์ ข้อมูลต้องครบถ้วนพร้อมใช้และไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ๒. ปฐมภูมิ คือ ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยไม่ปรับแต่ง ๓. เป็นปัจจุบันหรือต้องเป็นข้อมูลที่ปรับปรุงล่าสุด ๔. เข้าถึงได้ง่ายและใช้งานได้หลายช่องทาง ๕. อ่านได้ด้วยเครื่องหรือคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ ๖. ไม่เลือกปฏิบัติ โดยผู้ใช้งานจะต้องใช้ข้อมูลได้อย่างอิสระ ๗. ไม่จำกัดสิทธิ์ ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบมาตรฐานที่สามารถใช้ได้หลายแพลตฟอร์ม ๘. ปลอดภัยในทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ใช้สามารถใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมายและไม่ต้องขออนุญาตใคร

๙. คงอยู่ถาวร หมายถึง ข้อมูลต้องสามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและควบคุมการเปลี่ยนแปลงของชุดข้อมูล ๑๐. ไม่มีค่าใช้จ่าย ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล

การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ผ่านกิจกรรมทั้ง ๕ ได้แก่ ๑. การบริหารจัดการข้อมูลเปิด ด้วยการจัดทำแผนในการบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูล ๒. สร้างองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้ใช้ข้อมูล ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐภายในหน่วยงาน ๓. สนับสนุนและส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ๔. งบประมาณ จะต้องมีการกำหนดงบประมาณที่จำเป็นต่อการเปิดเผย ๕. กำหนดกลยุทธ์หรือกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

ขั้นตอนการเปิดเผยชุดข้อมูลสู่สาธารณะมี ๑๐ ขั้นตอน ดังนี้

๑. สำรวจชุดข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานว่ามีการทำธรรมาภิบาลภาครัฐหรือยัง หากทำแล้วให้คัดลอกข้อมูลสาธารณะออกมา แต่หากยังไม่ได้ทำ ให้ทำธรรมาภิบาลข้อมูลก่อน แล้วคัดข้อมูลสาธารณะออกมา

๒. พิจารณาชุดข้อมูลที่จะนำมาเปิดเผย นำข้อมูลสาธารณะที่คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อสาธารณะและทิศทางที่จะนำไปใช้ โดยดูจากเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ กฎหมายกำหนดให้เปิดเผยเปิดเผยตามภารกิจของหน่วยงาน สร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต มีประโยชน์ต่อผู้พัฒนาในการนำไปพัฒนาบริการภาครัฐ มีประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ใช้งาน

๓. จัดลำดับความสำคัญในการเปิดเผย โดยดูจาก คุณค่าของแต่ละชุดข้อมูล คุณภาพของชุดข้อมูล และการบริหารจัดการของชุดข้อมูลเปิดเผย หากข้อมูลชุดใดมีคุณค่าสูง มีคุณภาพ และรูปแบบพร้อมเปิดเผย ให้ข้อมูลชุดนั้นได้รับการเปิดเผยก่อน

๔. การรวบรวมจัดทำชุดข้อมูล ให้จัดการคัดแยกและรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายที่ และหลายรูปแบบ มาจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่ต้องการ

๕. การจำแนกประเภทข้อมูล พิจารณาดังนี้ เป็นข้อมูลเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช่หรือไม่ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงฯ ตามพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช่หรือไม่ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลฯ ตามพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช่หรือไม่ ข้อมูลที่มีกฎหมายเฉพาะให้เปิดเผย ใช่หรือไม่

๖. การเตรียมความพร้อมก่อนเผยแพร่ โดยจะต้องทำให้ชุดข้อมูลอยู่ในรูปแบบเปิดให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ต้องแปลงไฟล์ได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ความต้องการ และมีมาตรฐาน ต้องกำหนดความถี่ในการปรับปรุง และจะต้องมีการจัดทำ Meta data

๗. จะต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือราชการ ในการเปิดเผยข้อมูล

๘. เผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่าน ๒ ช่องทาง ได้แก่ ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ โดย สพร. คือ ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ และ ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยสามารถเชื่อมมาที่แพลตฟอร์มของ สพร.

๙. การวัดผล จะต้องมีการทำแผนการวัดผล เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

๑๐. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จะต้องนำผลที่ได้จากการวัดผลมาปรับปรุงต่อเนื่องทั้งแก้ไขหรือปรับปรุงข้อมูลเดิมให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด มีคุณภาพมากขึ้นตอบโจทย์กลุ่มผู้ใช้ข้อมูล ดูเทรนด์โลก กำหนดเป้าหมาย และทำ High value Datasets

การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เมื่อได้ข้อมูลที่จะพร้อมจะเปิดเผยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำข้อมูลไปเผยแพร่ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ หรือ data.go.th โดย data.go.th เป็น Open Government Data Platform หรือศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ที่ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องไปตั้งบับใหม่เพื่อมาพัฒนาแพลตฟอร์มของตนเอง ผู้ใช้ข้อมูลสามารถมาใช้ข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน และมีเอพีไอเชื่อมข้อมูลอยู่แล้วไม่เกิดปัญหาข้อมูลซ้ำซ้อนและผิดพลาด

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้กับโครงการ งาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และเตรียมความพร้อมในการให้บริการข้อมูล หากในอนาคตหน่วยงานมีการให้บริการข้อมูลแบบ Open Government data

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

หากในอนาคตหน่วยงานให้บริการข้อมูลวิชาการด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดพิษณุโลก ข้อมูลการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และข้อมูลการปฏิบัติงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเสรี จะช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงาน และสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกมากขึ้น

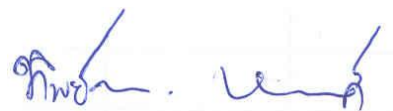
๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

เนื่องจากหน่วยงานต้องจัดทำธรรมาภิบาลภาครัฐก่อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติ ก็จะไม่สามารถดำเนินการในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐได้

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล

ฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำธรรมาภิบาลภาครัฐ การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และความรู้เกี่ยวกับพ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวทิพย์วรรณ หลวงวงศ์)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้